

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

TUNCAY ÖZİLHAN'IN

V. TEKNOLOJİ KONGRESİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

09 Aralık 2003

Grand Cevahir Hotel Kongre Merkezi

Sayın konuklar, değerli basın mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Türkiye’nin Teknoloji Geliştirmedeki Öncelikleri ve İşbirlikleri” temalı V. Teknoloji Kongremize hoşgeldiniz.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) ile ilk Teknoloji Kongresi’ni düzenlerken, ülkemizin uluslararası rekabet gücünün gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamıştık. Çıkış noktamız, yaratıcı düşüncüyü yenilikçi ürüne dönüştürme çabalarını teşvik etmek ve yenilikçi ürün geliştirmenin rekabetçi pazarlarda başarının kaçınılmaz gereği olduğu konusunda ulusal sanayimizi bilinçlendirmektir. Bugün, artık gelenekselleşen kongremizin beşincisine ulaşmanın gururunu taşıyoruz.

Kongremizin ana teması, gün boyu sürecek oturum ve panellerde ele alınacak. Ben teknoloji politikaları oluşturmanın, ülkemiz için önemine ve AB ülkelerinin bu konuya Lizbon Stratejisi’nde yaptıkları vurguya dikkat çekmekle yetineceğim.

Türkiye’nin gelişmiş ülkeler arasında hak ettiği yeri alabilmesi hedefi, teknolojinin üretimi ve kullanımını, teknoloji politikaları oluşturmayı hayati önem taşıyan bir zorunluluk haline getirmektedir.

Teknoloji, aslında, sadece Türkiye’nin değil, bütün dünyanın, özellikle de Avrupa’nın yakından ilgilendiği bir konu. Bunun en belirgin göstergesi Avrupa Birliği’nin oluşturduğu Lizbon Stratejisi’dir.

Avrupa ülkeleri de girişimcilik, yenilikçilik, rekabetçilik gibi konularda Amerika’nın gerisinde kalmış durumda. Bu nedenle 2000 yılında, Lizbon’da, istihdam, ekonomik reform ve toplumsal uyum konularındaki hedeflerini belirleyerek, on yıllık bir strateji oluşturdular.

Lizbon Stratejisi’nde, belirlenen hedeflere ulaşmak için gerekli büyümenin, bilgiye dayalı, rekabetçi ve dinamik bir ekonomi ile sağlanacağını altı çizilmektedir. Rekabet gücünü artırmanın yolu ise, araştırma geliştirme ve yenilikçiliği teşvik etme; insana yatırım yapma ve bilgiye dayalı bir ekonomik-toplumsal yapıya geçişi hızlandırma olarak tanımlanmaktadır.

Lizbon Stratejisi’nin AB ülkelerinin gündeminde tuttuğu önemli yeri, son olarak, Avrupa Sanayi ve İşverenler Konfederasyonları Birliği (UNICE)’nin, geçtiğimiz Cuma günü, Roma’da gerçekleşen Başkanlar Kurulu toplantısında gözlemleme fırsatım oldu.

Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu olan UNICE’deki meslektaşlarımızın ülkelerindeki birinci öncelikli gündem maddesi Lizbon Stratejisi. UNICE başkanları gün boyu süren oturumlarda, ülkelerinde, son üç yılda, Strateji’nin alt başlıklarında hangi aşamaya geldiğini değerlendirdiler.

Bu konuda, benzerlik açısından çarpıcı bir de imaj bulmuş Avrupalı meslektaşlarımız kendilerine. Ünlü yazar Jonathan Swift'in yarattığı karakter "Gulliver". Avrupa özel sektörü potansiyeli, kapasitesi ve kabiliyetleri açısından bir dev... Ancak, tıpkı Gulliver'in cüceler tarafından her yerinden bağlandığı gibi, eli kolu bağlanmış; kıpırdamıyor. Avrupa özel sektörünü bağlayan ipler ise, girişimcilik ve inovasyonun önündeki engeller, iş piyasasının katı kuralları ve bürokrasi.

"Şirketlerimizin potansiyelini serbestleştirin, Gulliver'i özgür bırakın" sloganıyla hareket eden Avrupa iş dünyası, bu amaca ulaşmak için araç olarak da Lizbon Stratejisi'ni benimsemiş durumda.

Stratejinin önemle üzerinde durduğu alt başlıklardan biri yenilikçi işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin kurulması ve gelişmesi için elverişli bir ortam yaratılmasıdır. Strateji'de işletmelerin rekabet gücü ve dinamizminin, yatırımın, yeniliğin ve girişimciliğin önünü açan düzenleyici bir ortamın varlığı ile doğrudan bağlantılı olduğuna dikkat çekilmektedir. Yenilik ağlarındaki -şirketler ve mali piyasalar, ARGE ve mesleki eğitim kurumları, danışmanlık hizmetleri ve teknoloji piyasaları gibi- kilit arayüzelere de dikkat çekilen stratejide, bu arayüzeyleri teşvik etmek için spesifik eylemlere gerek olduğu vurgulanmaktadır.

Daha önce çeşitli vesilelerle irdelediğimiz Lizbon Stratejisi, yenilikçi işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin kurulması ve gelişmesi için elverişli bir ortam yaratılmasının yanı sıra;

- Bütünleşmiş ve etkin işleyen bir piyasa mekanizması için reformlar;
- Etkin ve entegre mali piyasalar;
- Kamu maliyesinin kalitesi ve sürdürülebilirliği;
- Bilgi toplumunda yaşamak ve çalışmak için genel ve mesleki eğitim;
- Aktif bir istihdam politikası;
- Sosyal güvenliğin modernleştirilmesi;
- Toplumsal katılımın artırılması

gibi başlıklar altında derinleştirilmektedir.

TÜSİAD olarak, Avrupa Birliği'nin Lizbon Stratejisi'nin alt başlıklarının, Türkiye'nin de bir dünya devine dönüşmesinin önünü açacak önlemlerle birebir örtüştüğü noktasında hareketle, Lizbon Stratejisi'ni gündemimize aldık. Bu yılın başında, Lizbon Stratejisi'ni Türkçe'ye çevirerek bastık. Stratejiyi ve Avrupa iş dünyasının bu strateji çerçevesindeki yaklaşımlarını mercek altına aldık. Türkiye için de, AB'nin büyüme stratejilerine uygun, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK)'nun gündemiyle de örtüşen bir reform stratejisi hazırlanmasını kamuoyunun gündemine getirdik.

UNICE, 6 Mart 2003'te, Brüksel'de AB Lizbon Stratejisi'nin değerlendirildiği ülke raporlarını kamuoyuna açıklarken; TÜSİAD da, AB özel sektörünü temsil eden kuruluşlar ile birlikte, bir aday ülke deneyimi olarak hazırladığı, "Lisbon Strategy – Turkey" (Lizbon Stratejisi - Türkiye) raporunu sundu.

Strateji çerçevesindeki çalışmalarımızın yanısıra, geçen yıl bu dönemlerde Sabancı Üniversitesi ile birlikte “TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu”nu kurduk. Yeni ekonominin iki önemli yapı taşı olan “girişimcilik” ve “yenilikçilik” konularını, geçtiğimiz yıl sırasıyla, Şubat ve Ekim aylarında, “Girişimcilik” ve “Ulusal İnovasyon Sistemi” başlıklı raporlarımız ile ele aldık. Böylelikle bu iki önemli konuyu, birbirini tamamlayan iki ayrı rapor aracılığı ile Türk kamuoyuna sunmuş olduk.

Bütün bu faaliyetlerimizdeki çıkış noktamız, sanayi toplumları enformasyon toplumuna evrilirken; yarının dünyasında söz sahibi olmak iddiasında olan Türkiye’nin teknoloji trenini kaçırmaması için bütüncül bir strateji sunmaktır.

Öte yandan,

- teknolojiyi satın alan değil, üreten bir ülke konumuna gelmemiz,
- devletimizin teknoloji üretimini bir politika olarak benimseyip desteklemesi,
- özel sektör, devlet ve üniversitelerin bu konuda işbirliği içinde olması,

AB üyeliğine hazırlanan Türkiye’nin üyelik sonrasında AB’ye uyumunun kolaylaşması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Ekonomik performans ölçütü olarak kişi başına düşen gelir düzeyi ve istihdam oranı esas alındığında, AB ölçütlerine yaklaşılabilmemiz için gelişmiş ülkelere kıyasla çok daha yenilikçi ve üretken olmamız gerektiği açıktır.

Burada öğretim ve eğitim politikalarının önemini altını özellikle çizmek istiyorum. Bilim ve teknoloji yeteneği, merak eden; merak ettiğini hiçbir dogmaya bağlı kalmaksızın sorgulayan; üretmekte ve yeni bir şey yaratmakta iddialı bir toplum dokusu gerektirmektedir. Bu nedenle, çocuklarımıza bu kültürü aşılatabilmek için, eğitim ve öğretim sistemimizi ezbercilikten uzak tutarak, yeniden yapılandırmak zorundayız.

Eğitim ve öğretim sistemimiz, bir yandan böylesi bir kültürü aşılarken, özellikle temel eğitim döneminde, çocuklarımıza, çağımızın teknolojilerine ilişkin temel bilgi ve yetenekleri kazandırmak zorundadır. Toplumun bütün katmanlarının, teknoloji üretmek ile ekonomik büyüme ve toplumsal refah arasındaki doğrudan ilişkinin bilincinde olması gerekir. Bu bilinci yaratmak da eğitim sistemimizin misyonudur.

Sözlerime son verirken, 5. Teknoloji Kongremizin, girişimcilik ve yenilikçiliğin önündeki engellerin kaldırılması yoluyla uluslararası rekabet gücümüzün artırılmasına, ülkemizdeki Gulliver’in ayağa kalkmasına katkıda bulunmasını diliyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim.